

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 89 0 P 005871 18 Rev
Banjaluka, 11.09.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću koje sačinjavaju sudije ovog suda i to, Gorjana Popadić kao predsjednik vijeća, te Jadranka Stanišić i Rosa Obradović kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužioca, MH ERS ZP E. a.d. P., protiv tuženog, P. A. iz S., zastupanog po punomoćniku, Š. N., advokatu iz S., radi ispunjenja ugovora, te po protivtužbi tuženog, P. A. iz S., zastupanog po punomoćniku, Š. N., advokatu iz S., protiv tužioca, MH ERS ZP E. a.d. P., radi utvrđenja, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 0 P 005871 09 Gž od 28.04.2010. godine, na sjednici održanoj dana 11.09.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se usvaja, presuda Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 0 P 005871 09 Gž od 28.04.2010. godine preinačava u pobijanom dijelu i sudi:

Žalba tužioca se odbija i presuda Osnovnog suda u Sokocu broj 89 0 P 005871 08 P od 21.07.2009. godine potvrđuje u dijelu kojim je usvojen protivtužbeni zahtjev, te utvrđeno da je prestalo pravo tužioca da od tuženog, prinudnim putem naplati 6.952,86 KM na ime isporučene električne energije u periodu od oktobra 1998. godine do 31.12.2005. godine sa obračunatim zakonskim zateznim kamatama do 31.08.2008. godine, zbog zastarjelosti potraživanja, zbog čega tužilac nema pravo da tuženom isključi isporuku električne energije niti koristi druga prinudna sredstva prema tuženom u cilju naplate zastarjelog potraživanja.

Tužilac se obavezuje da tuženom, na ime troškova parničnog postupka, isplati 2.430,00 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Sokocu broj 89 0 P 005871 08 P od 21.07.2009. godine odbijen je zahtjev tužioca kojim je tražio da se tuženi obaveže da mu isplati 898,64 KM sa zakonskom zateznom kamatom od podnošenja tužbe.

Istom presudom usvojen je protivtužbeni zahtjev tuženog, te utvrđeno da je prestalo pravo tužioca da od tuženog, prinudnim putem naplati 6.952,86 KM na ime isporučene električne energije u periodu od oktobra 1998. godine do 31.12.2005. godine sa obračunatim zakonskim zateznim kamatama do 31.08.2008. godine, zbog zastarjelosti potraživanja, zbog čega tužilac nema pravo da tuženom isključi isporuku električne energije niti koristi druga prinudna sredstva prema tuženom u cilju naplate zastarjelog potraživanja.

Tužilac je obavezan da tuženom, na ime troškova parničnog postupka, isplati 1.830,00 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 0 P 005871 09 Gž od 28.04.2010. godine žalba tužioca je djelimično usvojena, te prvostepena presuda preinačena,

tako što je protivtužbeni zahtjev tuženog odbijen, dok je u preostalom dijelu žalba tužioca odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Tuženi revizijom pobija drugostepenu presudu u dijelu kojim je preinačena prvostepena presuda i odbijen protivtužbeni zahtjev, a zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijani dio drugostepene presude preinači i udovolji protivtužbenom zahtjevu tuženog, ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužilac je predložio da se revizija odbije.

Revizija je dozvoljena i osnovana.

Naime, odredbama člana 237. stav 2. i 3. Zakona parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu ZPP), koji je bio na snazi u vrijeme donošenja prvostepene presude je propisano, da revizija nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi iznos od 10.000,00 KM, a u privrednim sporovima 20.000,00 KM (stav 2.).

Izuzetno, Vrhovni sud Republike Srpske može dozvoliti reviziju u svim predmetima, ako ocijeni da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima. (stav 3).

Mada vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude donesene u drugom stepenu, u iznosu od 6.952,86 KM, ne prelazi iznos od 10.000,00 KM, ovaj sud nalazi, da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava i u drugim slučajevima, iz slijedećih razloga.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužioca kojim traži da se tuženi obaveže da mu po osnovu ispunjenja ugovora o isporuci električne energije isplati 898,64 KM sa zakonskom zateznom kamatom od podnošenja tužbe 16.10.2008. godine.

Predmetom spora je i protivtužbeni zahtjev tuženog kojim traži da se utvrdi da je prestalo pravo tužioca da prinudnim putem naplati od tuženog 6.952,86 KM za isporučenu električnu energiju u periodu od oktobra 1998. godine do 31.12.2005. godine sa obračunatim zakonskim zateznim kamatom do 31.08.2008. godine zbog zastarjelosti potraživanja, zbog čega tužilac nema pravo da isključi isporuku električne energije tuženom niti koristi druga prinudna sredstva prema tuženom u cilju naplate zastarjelog potraživanja.

Po provedenom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da je za period od marta 2006. godine do marta 2007. godine tuženi dugovao tužiocu po osnovu isporučene električne energije 898,64 KM; da je iz tih razloga tužilac podnio tužbu prvostepenom sudu 16.10.2008. godine; da je tuženi prije podnošenja tužbe uplatio tužiocu na ime isporučene električne energije za navedeni period 898,64 KM; da je tuženi u toku postupka istakao protivtužbeni zahtjev da je prestalo pravo tužioca da prinudnim putem naplati od tuženog 6.952,86 KM za isporučenu električnu energiju u periodu od oktobra 1998. godine do 31.12.2005. godine sa obračunatim zakonskim zateznim kamatom do 31.08.2008. godine zbog zastarjelosti potraživanja, zbog čega tužilac nema pravo da isključi isporuku električne energije tuženom niti koristi druga prinudna sredstva prema tuženom u cilju naplate zastarjelog potraživanja; da iz nalaza i mišljenja vještaka finansijske struke proizilazi, da je ukupan dug tuženog za period od oktobra 1998. godine do 31.12.2005. godine i obračunatom zakonskom zateznom kamatom do 31.08.2008. godine, 6.952,86 KM; da u toku postupka tužilac nije sporio da je njegovo potraživanje u odnosu na tuženog za period od oktobra 1998. godine do 31.12.2005. godine zastarjelo, zbog čega se protivio isticanju protivtužbenog zahtjeva.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja prvostepeni sud je zaključio, da zahtjev tužioca nije osnovan, a da je protivtužbeni zahtjev tuženog osnovan, pa je stoga sudio tako, što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda i zaključak tog suda da je neosnovano potraživanje tužioca, ali ne i zaključak tog suda da je osnovano potraživanje tuženog, zbog čega je sudio tako što je donio odluku kao u izreci drugostepene presude. Iz razloga odluke drugostepenog suda priozilazi, da je protivtužbeni zahtjev tuženog valjalo odbiti, jer da „pravno pitanje da li je jedno potraživanje zastarjelo ne može činiti sadržinu tužbenog zahtjeva“. Po ocjeni drugostepenog suda, sadržina tužbenog zahtjeva u smislu odredaba člana 54. ZPP može biti postojanje prava ili pravnog odnosa, a takvu pravnu prirodu nema pravno pitanje da li je potraživanje zastarjelo.

Odluka drugostepenog suda nije pravilna u pobijanom dijelu, a kojim je odbijen protivtužbeni zahtjev tuženog.

Shodno odluci Ustavnog suda BiH broj Ap-219/03 od 23.07.2004. godine, te pravnom shvatanju Građansko-upravnog odjeljenja Vrhovnog suda Republike Srpske zauzetog na sjednici od 11.04.2011. godine, potrošač električne energije (krajnji kupac) ima pravni interes da sud u parničnom postupku utvrdi da isporučiocu električne energije (snabdjevaču) ne pripada pravo da zahtijeva isplatu potraživanja za isporučenu električnu energiju zbog zastarjelosti tog potraživanja, zbog čega deklaratorna tužba kojom se traži takvo utvrđenje ima pravnu podlogu u odredbama člana 54. ZPP.

Izražena stanovišta su zasnovana i na pravu pristupa sudu, zajamčenom u članu 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Obzirom da je drugostepeni sud, suprotno izraženom stanovištu, odlučio o protivtužbenom zahtjevu tuženog, kod nesporne činjenice, da je potraživanje tužioca za isporučenu električnu energiju tuženom u periodu od oktobra 1998. godine do 31.12.2005. godine zastarjelo, to je ovaj sud primjenom člana 250. stav 1. ZPP donio odluku kao u izreci ove presude.

Kako među parničnim strankama nije sporno, da je potraživanje tužioca za isporučenu električnu energiju tuženom u periodu od oktobra 1998. godine do 31.12.2005. godine zastarjelo, nije bilo smetnje, da u pogledu visine protivtužbenog zahtjeva, ovaj sud u svemu prihvati razloge prvostepenog suda, utvrđene na osnovu nalaza i mišljenja vještaka finansijske struke, R. S. od 02.06.2009. godine.

Preinačavajući odluku drugostepenog suda, ovaj sud je primjenom člana 397. u vezi sa članom 386. ZPP, odlučio o troškovima parničnog postupka.

Prihvatajući u svemu razloge prvostepenog suda, prema kojima je tuženi zastupan po advokatu, imao troškove u visini od 1.830,00 KM, te imajući u vidu da je tuženi imao troškove revizije u iznosu od 600,00 KM, valjalo je tužioca obavezati da tuženom, na ime troškova postupka, isplati 2.430,00 KM.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić

